

6 Οκτωβρίου 2020

Πρέπει να είμαστε έτοιμοι να εκδώσουμε ψηφιακό νόμισμα

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Οικονομία & εξ-οικονομώ

Όπως τονίζει ο Fabio Panetta, πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι το νόμισμά μας είναι κατάλληλο για

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός δια-χέεται σε όλους τους τομείς της ζωής μας, ικανοποιώντας μια διαρκώς αυξανόμενη ανάγκη για αμεσότητα στο πώς καταναλώνουμε, εργαζόμαστε και αλληλεπιδρούμε. Σε μεγάλο βαθμό, διαταράσσει τον πολιτισμικό, κοινωνικό και οικονομικό μας ιστό.

Ο τρόπος με τον οποίον πληρώνουμε δεν αποτελεί εξαίρεση. Οι πρακτικές μας αλλάζουν - σε κάποιες χώρες μάλιστα με ταχύτατο ρυθμό. Μέχρι πολύ πρόσφατα, τα μετρητά ήταν ο μόνος τρόπος άμεσης πληρωμής. Και εξακολουθεί να είναι η βασικότερη μέθοδος πληρωμής για μικρά ποσά. Όμως η τάση είναι προς ανέπαφες πληρωμές χωρίς μετρητά. Ολοένα και περισσότερο κάνουμε αγορές χρησιμοποιώντας κάρτες ανέπαφων συναλλαγών (tap-and-go), μια εφαρμογή στο κινητό μας ή ακόμη και ένα έξυπνο ρολόι.

Ως θεματοφύλακες και εκδότες των νομισμάτων τους, οι κεντρικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο αναπόφευκτα αναρωτιούνται αν θα πρέπει να εκδώσουν ψηφιακό νόμισμα. Πρέπει να σχεδιάσουν μια ηλεκτρονική μορφή χρήματος που να είναι και αυτή νόμιμο χρήμα, να εμπνέει τον ίδιο βαθμό εμπιστοσύνης και να παρέχει όλα τα οφέλη του χρήματος με την παραδοσιακή του μορφή; Πρέπει, στη Ζώνη του Ευρώ, να εκδώσουμε ψηφιακό ευρώ παράλληλα με τα τραπεζογραμμάτια ευρώ;

Εχουμε ήδη ψηφιακά μέσα πληρωμής, όπως τις ηλεκτρονικές μεταφορές χρημάτων. Και βέβαια έχουμε χρήμα κεντρικής τράπεζας σε φυσική μορφή, τα μετρητά. Αυτό που δεν έχουμε είναι ένα ψηφιακό νόμισμα που να εκδίδεται από την κεντρική τράπεζα και να μπορούμε να το χρησιμοποιούμε όλοι στην καθημερινότητά μας. Με άλλα λόγια, δεν υπάρχει ψηφιακό ισοδύναμο των τραπεζογραμματίων ευρώ.

Το αν χρειαζόμαστε το ψηφιακό ευρώ ή όχι είναι ένα θεμελιώδες και πιεστικό ερώτημα το οποίο εξετάζει η ΕΚΤ μαζί με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης. Σήμερα δημοσιεύουμε μια έκθεση σχετικά με την αξιολόγησή μας για τις οικονομικές, στρατηγικές, τεχνολογικές και κοινωνικές επιλογές που έχουμε μπροστά μας. Η έκθεση αυτή θα αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης που θα ξεκινήσουμε στις 12 Οκτωβρίου για να μάθουμε τις απόψεις του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών.

Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να εκδώσουμε ψηφιακό ευρώ όταν και εφόσον οι εξελίξεις γύρω μας το απαιτήσουν. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει ήδη να ξεκινήσουμε να προετοιμαζόμαστε γι' αυτό. Τους επόμενους μήνες θα ακούσουμε και θα κάνουμε δοκιμές ούτως ώστε να είμαστε σε θέση να λάβουμε μια πλήρως εμπεριστατωμένη απόφαση για την πιθανή ανάπτυξη και εισαγωγή του ψηφιακού ευρώ.

Σκοπός του ψηφιακού ευρώ θα είναι να διατηρηθεί το δημόσιο αγαθό που το ευρώ παρέχει στους πολίτες: δωρεάν πρόσβαση σε ένα απλό, καθολικά αποδεκτό, αξιόπιστο μέσο πληρωμής με μηδενικό κίνδυνο. Η έκδοση ψηφιακού ευρώ μπορεί να γίνει αναγκαία στο πλαίσιο διαφόρων σεναρίων: σκεφτείτε καταστάσεις όπου οι άνθρωποι δεν επιθυμούν να πληρώσουν με μετρητά ή ακραίες συνθήκες –όπως φυσικές καταστροφές ή πανδημίες– όπου οι άλλες υπηρεσίες πληρωμών παύουν να λειτουργούν. Το ψηφιακό ευρώ θα μας προστάτευε επίσης από το ενδεχόμενο ένα δημόσιο ή ιδιωτικό ψηφιακό μέσο πληρωμής, εκδιδόμενο και ελεγχόμενο εκτός της Ζώνης του Ευρώ, να εκτοπίσει σε μεγάλο βαθμό τα υφιστάμενα μέσα πληρωμής, κάτι που θα μπορούσε να εγείρει ανησυχίες ως προς το ρυθμιστικό πλαίσιο και να απειλήσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή ακόμα και τη νομισματική και χρηματοπιστωτική ανεξαρτησία μας.

Το ψηφιακό ευρώ θα συμπλήρωνε τα μετρητά, δεν θα τα αντικαθιστούσε. Μαζί, οι δύο αυτές μορφές του ευρώ θα εξασφάλιζαν στους πολίτες περισσότερες επιλογές και ευκολότερη πρόσβαση σε μέσα πληρωμής. Αυτό θα βοηθούσε στη χρηματοπιστωτική ενσωμάτωση. Το ψηφιακό ευρώ θα αποτελούσε επίσης σύμβολο της πρόθεσης της Ευρώπης να ενστερνιστεί την αλλαγή και να αναλάβει ηγετικό ρόλο, στηρίζοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας. Θα προωθούσε την καινοτομία στις πληρωμές λιανικής, συνδυάζοντας αποτελεσματικά τις νέες λύσεις πληρωμών που χρειάζονται οι πολίτες και οι επιχειρήσεις για να ευημερούν σε καινοτόμες ψηφιακές αγορές. Θα καθιστούσε το ευρώ πιο ελκυστικό για όσους κατοικούν εκτός της Ευρωζώνης, αυξάνοντας έτσι την παγκόσμια απήχησή του και την ευρωστία του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ευρώπης. Τέλος, θα επέτρεπε να καταπολεμηθούν πιο αποτελεσματικά παράνομες δραστηριότητες, όπως είναι το «ξέπλυμα» χρήματος και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η εισαγωγή ψηφιακού ευρώ θέτει βέβαια και προκλήσεις. Ορισμένες από αυτές αφορούν τα ατομικά δικαιώματα των πολιτών, όπως το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή. Θα πρέπει να επιλύσουμε αυτά τα ζητήματα όταν θα διαμορφώνουμε τα λειτουργικά και τεχνολογικά υποδείγματα. Ορισμένες άλλες προκλήσεις είναι οικονομικής φύσεως. Για παράδειγμα, ορισμένοι φοβούνται ότι το ψηφιακό ευρώ θα εμπόδιζε τις δραστηριότητες των τραπεζών ή θα προκαλούσε αστάθεια σε περιόδους εντάσεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Αλλά ένα σωστά σχεδιασμένο ψηφιακό ευρώ θα μπορούσε να αντιμετωπίσει αυτούς τους κινδύνους.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις θα πρέπει να έχουμε κατά νουν ότι η αξία του χρήματος –τόσο στην παραδοσιακή όσο και στην ψηφιακή του μορφή– στηρίζεται στην εμπιστοσύνη των πολιτών. Η αποδοχή από το κοινό έχει πολύ

μεγάλη σημασία. Θέλουμε λοιπόν να ακούσουμε τους πολίτες και να μάθουμε ποιες είναι οι ανάγκες τους, οι προτιμήσεις τους και οι ανησυχίες τους σε ό,τι αφορά το ψηφιακό ευρώ. Οι πληροφορίες που θα λάβουμε τόσο στο πλαίσιο της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης όσο και στο πλαίσιο των συζητήσεων με τους εκλεγμένους αντιπροσώπους των Ευρωπαίων πολιτών θα καθοδηγήσουν το μελλοντικό μας έργο. Θα εξετάσουμε συγκεκριμένες επιλογές, σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς. Και θα συνεργαστούμε με τα αρμόδια ιδρύματα και Αρχές για την αξιολόγηση των νομικών, οικονομικών και χρηματοοικονομικών απαιτήσεων του ψηφιακού ευρώ.

Το ευρώ έχει πάει καλά μέχρι σήμερα, αποτελώντας ένα νόμισμα που οι Ευρωπαίοι εμπιστεύονται. Πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι το νόμισμά μας είναι κατάλληλο για το μέλλον. Η αδράνεια δεν αποτελεί επιλογή.

* Ο κ. Fabio Panetta είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ.

Πηγή: [kathimerini.gr](https://www.kathimerini.gr)